

TISKOVÁ ZPRÁVA

DISIDENT VLADIMIR BUKOVSKIJ V PRAZE

28. únor 2013; Praha

Vladimir Bukovskij, významný sovětský disident, navštíví ve dnech 5. až 7. března Prahu. Ve středu 6. března od 19.00 hodin bude hostem Knihovny Václava Havla (Řetězová 7, Praha 1) u příležitosti vydání českého překladu jeho vzpomínek *A vítr se vrací*. Knihu vydali a diskusní večer spolupořádají nakladatelství Volvox Globator a Ústav pro studium totalitních režimů AV ČR.

Vladimir Bukovskij byl v roce 1959 vyloučen ze školy za vydávání „nepovoleného“ časopisu. V letech 1963 až 1966 měl potíže s policií, protože v Moskvě organizoval nejprve veřejné čtení poezie a později demonstrace na podporu souzených disidentů. Několikrát byl – aniž byla vznesena proti němu jakákoli obvinění – „hospitalizován“ v různých psychiatrických léčebnách. V letech 1967 až 1970 byl vězněn za podporu jiných disidentů. V roce 1971 propašoval na západ 150 stránek dokumentace o zneužívání psychiatrických léčen proti odpůrcům režimu. Za to byl následujícího roku odsouzen do vězení a následně do vyhnanství. V roce 1976 byl „vyměněn“ za chilského komunistu Luise Corvalana. Deportován byl do Švýcarska, ale usadil se ve Velké Británii. V roce 1983 pomáhal založit Mezinárodní odpor, koordinační centrum pro odpůrce komunismu. V roce 2007 se pokoušel zaregistrovat jako kandidát na ruského prezidenta v okamžiku, kdy opoziční politici jeden po druhém odmítali kandidovat s tím, že to nemá smysl. Podle očekávání zaregistrován nebyl, ale rozhodně bylo jeho vystoupení zajímavé a v kontextu současného demokratického hnutí v Rusku nesmírně důležité. Aktivní je také ve své druhé vlasti, Velké Británii, kde je jedním z ideologů protibruselské UK Independence Party.

V knize *A vítr se vrací*, která poprvé vyšla ve Velké Británii v roce 1978 pod názvem *To Build A Castle*, se vrací ke vzpomínkám na dětství, život v poválečné Moskvě, zapojení do disentu, samizdatu, zatčení, psychiatrická vyšetření a „lčení“, procesy a věznění. Kniha poutavým způsobem přibližuje realitu sovětského disentu. Pronikavě se věnuje zneužívání psychiatrie a především diagnózy „pomalé schizofrenie“, která se v Sovětském svazu rozšířila v polovině šedesátých let a v letech sedmdesátých dosáhla vrcholu.

Vladimir Bukovskij strávil v lágrech a léčebnách celkem dvanáct let.

Ukázka z knihy:

Podivný, strašlivý a nelidský je utopický sen o všeobecné a absolutní rovnosti. Jakmile se usídlí lidem v hlavě, začínají téct potoky krve a začínají růst hory mrtvých těl. Hrbatí se nechávají násilím napřimovat a příliš dlouzí zkracovat. Pamatuji si, že na psychiatrické expertize se používal test na zjišťování idiotismu. Lékaři zadávali pacientovi otázku: „Představte si havárii vlaku. Je všeobecně známo, že při havárii je nejpoškozenější poslední

vagon. Co musíme udělat, aby se nepoškodil?“ Čeká se, že idiot navrhne, aby se poslední vagon odpojil. Zdá se to jako veselá historka, ale popřemýšlejte, zda jsou ideje a praxe socialismu moudřejší. Ve společnosti, říkají socialisté, existují bohatí a chudí. Bohatí bohatnou a chudí chudnou. Co s tím? Odpojit poslední vagon – zničit ty nejbohatší, zabavit jejich bohatství a rozdat ho chudým. A už se vagony odpojují jeden po druhém. Ale potom zjistíme, že stále zbývá nějaký poslední vagon, že pořád je někdo bohatší a někdo chudší, protože společnost je jako magnet: i kdyby se rozřezala na sebemenší kousky, vždycky si uchová dva póly. Ale copak by něco takového mohlo zastavit skutečného socialistu? Hlavní je přece realizovat sen, proto se teď zničí nejbohatší vrstva společnosti a všichni se radují – každý má o trošku víc! Ale ten malý zisk rychle zmizí a zase bije do očí nerovnost, zase jsou tu bohatí a chudí, je třeba odpojit další vagon a potom ještě jeden... A nebere to konce, protože absolutní rovnost je nedosažitelná. Netrvá to dlouho a rolník, který má dva koně a krávu, se najednou ocitá v posledním vagonu. A už ho obec rozkulačuje ve jménu světlych idejí budoucnosti. Koho ještě překvapuje, že tam, kde vzniká touha po rovnosti a bratrství, se vzápětí objevuje gilotina? Vždyť je to tak prosté a tak lákavé – vzít a rozdělit! Všechny srovnat, jedním šmahem a jediným krokem vyřešit všechny problémy. Je tak mámvivé zbavit se jednou provždy bídy, zločinnosti, hoře a muk. Stačí jen chtít, stačí napravit ty, kteří překáží všeobecnému štěstí. A potom nastane ráj na zemi, úplná spravedlnost a pokoj lidem dobré vůle!

Knihovna Václava Havla
www.vaclavhavel-library.org
Pavel Hájek
Tel: +420 773 667 858